

การจัดการผู้ป่วยแจ้งประวัติแพ้ยา

Rachanont Hiranwong
7 April 2010

เหตุการณ์ที่พบเจอเสมอ

- ผู้ป่วยแจ้งแพ้ยาแคปซูลสีแดงดำ กินแล้วมีผื่นคันขึ้นตามตัว
- ผู้ป่วยแจ้งว่าเคยฉีดยาน้ำปวดที่คลินิกแล้วเป็นลมหมดสติ
- ผู้ป่วยแจ้งว่าเคยแพ้ยาเพนนิซิลินตั้งแต่เด็ก ไม่ทราบว่ามีอาการอย่างไรเพราะแม่เป็นคนบอกกว่าแพ้
- ผู้ป่วยแจ้งแพ้ยาซัลฟา กินแล้วปากลอกไหม้

ปัญหาที่เกิดขึ้น

- ไม่รู้ว่าจะบันทึกประวัติแพ้ยาอย่างไร
- จะให้บัตรแพ้ยากับผู้ป่วยหรือไม่
- จะส่งต่อข้อมูลให้บุคลากรอื่นอย่างไร
- จะอธิบายกับผู้ป่วยอย่างไร

การจัดการอย่างเป็นระบบ

1. ค้นหาชื่อยาที่สงสัย
2. ค้นหาอาการที่เกิดขึ้น
3. ค้นหาสาเหตุอื่น
4. สอบถามประวัติการใช้ยา
5. ประเมินและจัดการประวัติแพ้ยา

ค้นหาชื่อยาที่สงสัย

- กลับไปถามชื่อยาได้หรือไม่
- มีฉลากยา หรือยานั้นเก็บไว้หรือไม่
- ทราบชื่อยาได้อย่างไร จากใคร
- เจ็บป่วยอะไร ถึงได้ยานั้น
- ยาที่กินมีลักษณะอย่างไร กินอย่างไร

ค้นหาอาการที่เกิดขึ้น

- อาการเป็นอย่างไร หมดสติหรือไม่
- ต้องกลับไปรักษาที่คลินิก หรือโรงพยาบาลหรือไม่
- ต้องนอนโรงพยาบาลหรือไม่
- ใช้เวลาที่วันอาการจึงหายไป
- ยังมีร่องรอยหลงเหลือหรือเปล่า

ค้นหาสาเหตุอื่น

- แพ้อาหาร หรือสารเคมีหรือไม่
- ตอนนั้นมีโรคประจำตัวอะไรบ้าง
- มีการใช้ยาอื่นร่วมด้วยหรือไม่

สอบถามประวัติการใช้ยา

- สอบถามประวัติการใช้ยาหลังจากเกิดการแพ้
- หายยาในกลุ่มที่สงสัยที่ใช้แล้วปลอดภัย
- ตรวจสอบ accidental rechallenge ยาที่แจ้งประวัติ

ประเมินและจัดการประวัติแพ้ยา

- ทราบชื่อยาที่แน่นอนและอาการที่เกิดขึ้น จัดการตามขั้นตอนปกติเหมือน ADR ที่เกิดขึ้นใหม่ โดยหมายเหตุในบันทึกทุกครั้งว่าเป็นการแจ้งประวัติแพ้ยาโดยผู้ป่วย
- ไม่ทราบชื่อยา แต่ทราบกลุ่มยา หรือกลุ่มโรค เขียนบันทึก และออกบัตรแพ้ยาให้ โดยเขียนคำแนะนำให้ระวังการใช้ยาในกลุ่มที่สงสัย ถ้ามีความจำเป็นต้องให้ยาให้ติดตามอาการหลังการใช้ยาอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ให้เขียนยาในกลุ่มที่สงสัยที่ผู้ป่วยใช้ได้ ปลอดภัยลงไปด้วย (ถ้าทราบ)

ประเมินและจัดการประวัติแพ้ยา

- ไม่ทราบชื่อยา กลุ่มยาหรือกลุ่มโรค ไม่ออกบัตรแพ้ยาให้ และอธิบายให้คนไข้เข้าใจว่าการแจ้งประวัติแพ้ยาแบบนี้จะทำให้เสียโอกาสใช้ยาโดยไม่จำเป็น
- ให้คำแนะนำผู้ป่วยว่าหลังการกินยาถ้าเกิดอาการดังต่อไปนี้คือ มีผื่นคัน แน่นหน้าอก หายใจขัด หน้าหรือตาบวม ให้หยุดยา และนำยาที่กินมาพบแพทย์ที่โรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด
- อาจจะเป็นบัตรเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

บัตรเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

ชื่อ _____ HN _____

โรงพยาบาล _____

ผู้ป่วยเคยเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยาดังต่อไปนี้

แต่ไม่ทราบชื่อยา หรือกลุ่มยาที่ทำให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์ แนะนำให้ติดตามอาการของผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดหลังใช้ยา

ยาที่ผู้ป่วยสามารถให้ได้อย่างปลอดภัย

Thank You